Telefon № 11. Cena 25 groszy.

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 1,— złoty. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tym podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-łam. wiersz 30 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska" wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesołowskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna zgóry. Ogłoszenia płatne natychm. Redaktor odpowiedz. Władysław Wesołowski, Nowe.

Nr. 47. Nowe, sobota 20-go listopada 1937 r. Rok XIV.

Z DNIA.

KONSUMCJA CUKRU W PAŹDZIERNIKU.

Cukrownie polskie sprzedały w październiku br. tj. w pierwszym miesiącu nowej kampanii 1937-38, na rynku wewnętrznym ogółem 32465 ton cukru w wartości cukru białego wobec 28982 ton w analogicznym miesiącu poprzedniego roku. Oznacza to wzrost spożycia o 12 proc.

Eksport cukru z Polski w październiku br. wyrażał się cyfrą 5.080 ton wobec 3.997 ton w październiku poprzedniego roku, był więc również znacznie wyższy.

3 I PÓŁ MILIONA ROWERZYSTÓW.

Ze statystyk amerykańskich wynika, że w Europie i w Stanach Zjednoczonych A. P. znajduje się 3.557.000 rowerzystów, z czego na Europę przypada 2.196.000 cyklistów.

Na pierwszym miejscu pod względem liczby cyklistów znajdują się Niemcy, na terenie których zarejestrowanych jest 1.012.000 rowerów. Za Niemcami kroczy Anglia z pół milionem rowerzystów i Włochy, które posiadają 145.000 cyklistów.

Natomiast Stany Zjednoczone rejestrują tylko 119000 rowerów. Tak niewielka ilość rowerzystów pozostaje niewątpliwie w związku z silnym rozwojem motoryzacji w tym kraju.

POPRAWA BILANSU HANDLOWEGO.

Miesiąc październik wykazał wydatny wzrost eksportu z Polski przy równoczesnym znacznym zmniejszeniu się przywozu, dzięki czemu zanotowano pierwszy raz od szeregu miesięcy saldo dodatnie bilansu handlu zagranicznego. W miesiącu tym wywóz osiągnął wartość 108326 tys. zł, czyli wzrósł w stosunku do września br. o 17709 tys. zł, podczas gdy przywóz spadł o 7.113 tys. do 106111 tys. zł. Saldo dodatnie w październiku wynosi 2215 tys. zł, gdy w poprzednim miesiącu mieliśmy wysokie saldo ujemne 22.6 miln. zł, w sierpniu 10.6 miln., w lipcu 16.5 miln., w czerwcu 17.5 miln., w maju 3.5 miln. i w kwietniu br. saldo ujemne w kwocie 10.8 miln. złotych.

USTAWODAWSTWO GOSPODARCZE.

Czynność kupca, polegająca na obrocie i wymianie dóbr, powoduje, że kupiec styka się szczególnie dużo z ustawami, regulującymi stosunki gospodarcze. Pomimo studiowania szeregu działów ustawodawstwa gospodarczego, ustawodawstwo to wymaga jeszcze w wielu wypadkach nowelizacji. Szczególnie zaś potrzebna jest nowelizacja przepisów o nieuczciwej konkurencji, o spółkach udziałowych, o zastawie rejestrowym, sprzedaży ratalnej, rejestrze handlowym itd.

PRODUKCJA SWIATOWA W R. 1937.

Instytut Badania Koniunktur Gospodarczych w Berlinie wskazuje na pewne osłabienie światowej produkcji przemysłowej, które jednak ma charakter w przeważającej mierze sezonowy. Gdyby jednak nawet obecnie zwolnione tempo rozwoju produkcji miało utrzymać się w dalszym ciągu, to produkcja światowa, licząc za cały 1937 r., kształtować się będzie na poziomie znacznie wyższym aniżeli cyfry produkcji za cały 1936 r.

Globalnie biorąc, dotychczasowy poziom produkcji kształtuje się o 13 proc. wyżej, aniżeli wytwórczość przemysłowa świata w okresie 10-ciu miesięcy r. ub. Według tych obliczeń, po raz pierwszy wyprodukowano więcej dóbr rzeczowych na głowę ludności, aniżeli w ostatnim roku wysokiej koniunktury, tj. w 1929 r. Produkcja ta, wynosząca 120 w porównaniu ze wskaźnikiem 100 w r. 1928 umożliwi dostateczne zaopatrzenie ludności na głowę mieszkańca. Wzrost produkcji przypada prawie w całości na przemysł, którego wskaźnik wynosi 130, biorąc za podstawę r. 1928 — 100. Światowa produkcja rolnictwa nie odbiega od poziomu z r. 1929.

STAN ZATRUDNIENIA.

Według ostatnich obliczeń na 1 października br., w górnictwie na terenie całej Polski zatrudnionych było 105006 robotników, w hutnictwie 49260, w przemyśle przetwórczym 645173, oraz w elektrowniach i wodociągach 9105 robotników. Dane te obejmują również robotników dodatkowych, jak stróżów, woźniców, oraz robotników urlopowanych i chorych. W porównaniu ze stanem poprzednim daje się zauważyć znaczny wzrost zatrudnienia.

Złote gody małżeńskie.

W poniedziałek, dnia 22 bm. sędziwi małżonkowie Franciszek i Marianna Mikowscy, Nowe, ul. Kolejowa nr 20, obchodzić będą 50-letni jubileusz wspólnego pożycia małżeńskiego. Jubilatom „Szczęść Boże".

Święto patronalne „Harmonii".

Znane Tow. Śpiewu Kościelnego „Harmonia" obchodzi w dniu 21 bm. swe święto patronalne ku czci św. Cecylii. Uroczystość upiększą śpiewy i przedstawienie teatralne p. t. „Polowanie na męża". Po przedstawieniu odbędzie się zabawa taneczna. Początek o godz. 20-tej.

Ruszamy pełną parą.

Rok 1937 zapisze się w dziejach Polski jako okres wzmożonej działalności inwestycyjnej. W Sandomierskiem rozrasta się w amerykańskim tempie Centralny Okręg Przemysłowy, drugie obok Gdyni monumentalne dzieło w Polsce odrodzonej, rozpoczęto na większą skalę budowę dróg wodnych niedocenianych w gospodarstwie narodowym przez długie lata, buduje się i ulepsza szosy i drogi lądowe, rozszerza się sieć linij kolejowych i lotniczych, przeprowadza się elektryfikację kraju, budownictwo państwowe i samorządowe przybrało już dość duże rozmiary, tabor państwowych linij żeglugowych stale się zwiększa.

Za przykładem inicjatywy państwowej poszła i inicjatywa prywatna. Dzięki wydaniu odpowiednich ustaw sprzyjającym budownictwu, przybywa z każdym rokiem spora liczba nowych domów, dzięki odpowiednim zarządzeniom sprawa motoryzacji skierowana została na dobre tory i stale rejestrujemy wzrost pojazdów mechanicznych. Inwestuje przemysł, rozszerzając zakłady i ustawiając nowe maszyny, inwestują kopalnie.

Znaczne roboty inwestycyjne przeprowadzane są w miastach, a zwłaszcza w stolicy. Ukoronowaniem tych robót będzie budowa metra, która przypuszczalnie rozpocznie się już na wiosnę roku przyszłego.

Jedną z bardzo doniosłych inwestycyj państwowych jest przebudowa i elektryfikacja węzła warszawskiego, która pochłonęła dotychczas przeszło 230 milionów złotych. Ma ona nie tylko duże znaczenie dla Polski, ale także dla całej Europy, ponieważ Warszawa jest jednym z najważniejszych węzłów komunikacyjnych.

Przebudowa węzła kolejowego warszawskiego spowodowana jest, poza koniecznością modernizacji urządzeń kolejowych, stałym znacznym wzrostem ruchu. Ilość pociągów osobowych, która w r. 1913 wynosiła w węźle warszawskim około 200 pociągów na dobę, w ciągu ostatniego dziesięciolecia wzrosła do przeszło 550 pociągów. Przy rozważaniu projektów rozwoju węzła konieczne okazało się stworzenie nowego połączenia przez Wisłę, przy czym władze kolejowe wybrały koncepcję polegającą na oddzieleniu ruchu towarowego od osobowego i przeznaczeniu linii obwodowej wraz ze starym mostem przeważnie dla ruchu towarowego, zaś dla osobowego — na wybudowanie linii średnicowej, przechodzącej przez śródmieście z zachodu na wschód i posiadającą w obrębie miasta trzy dworce przechodnie: Warszawę Zachodnią, Główną i Wschodnią.

W obecnym stadium przebudowy dobiegają końca roboty pierwszej serii, związane z uporządkowaniem ruchu osobowego. Wybudowana została linia średnicowa z tunelem, mostem przez Wisłę, trzema wielkimi stacjami osobowymi i dwiema nowoczesnymi stacjami postojowymi (Szczęśliwice i Grochów), doprowadzona do Warszawy nową linię z Radomia, zbudowano szereg wiaduktów ulicznych na skrzyżowaniu z koleją, przebudowano, zmodernizowano i zelektryfikowano linie podmiejskie do Żyrardowa, Otwocka i Mińska Mazowieckiego, wreszcie w budowie jest obecnie nowy dworzec główny, oraz wykańczane są scentralizowane zabezpieczenia i automatyczna blokada elektryczna na linii średnicowej i liniach podmiejskich, które zwiększą przelotność i bezpieczeństwo ruchu.

Dworzec Główny, który nie będzie miał jak pierwotnie zamierzano, charakteru dworca centralnego, lecz będzie, podobnie jak w stolicach innych państw, jednym z dworców miejskich, zostanie zupełnie wykończony w r. 1939. Kubatura części nadziemnej dworca wynosi 146000 m. sz., części podziemnej w obrębie dworca 111000 m. sz. Ciężar stalowych konstrukcji wynosi 9000 ton. Sciany zewnętrzne, stropy i konstrukcja klateck schodowych dworca będą wykonane do kwietnia 1938 r., elewacje dworca, podziemia jego oraz wnętrza z wyjątkiem ostatecznego wykończenia i umeblowania zakończone zostaną w ciągu r. 1938, a całkowite roboty w czerwcu 1939 r. Dworzec posiadać będzie m. in. restaurację i bar, salony recepcyjne, hotel dzienny, biura kolejowe, pomieszczenia dla biur podróży i turystyki, biura oddziału „Lotu", windy, ruchome schody etc.

Po ukończeniu gmachu Dworca Głównego pozostają do wykonania mniejszych rozmiarów dworce na pozostałych stacjach węzła, oraz łącznice osobowe, mające na celu usprawnienie ruchu. W następnej serii robót przewidzianej na najbliższe lata będzie podjęta przebudowa i rozwój urządzeń towarowych, a przede wszystkim budowa wielkiej stacji rozrządowej Włochy na lewym brzegu Wisły, oraz rozwój i podniesienie sprawności pracy stacyj ładunkowych.

Na przebudowę węzła wydatkowano dotąd 152 miliony zł, za które m. in. ułożono 200 km. toru i 450 rozjazdów, wykonano 3 miliony metrów sześciennych robót ziemnych, zużyto 17000 ton stali w mostach i betonie, wybudowano 120000 m. sz. murów i betonu i wzniesiono 350000 m. sz. budynków. Niezależnie od tego około 52 miln. zł kosztuje elektryfikacja linij średnicowych oraz odcinków podmiejskich, a około 38 miln. zł nowy elektryczny tabor podmiejski. Dalsze roboty budowlane wymagają w najbliższych latach około 90 milionów zł, a poza tym w razie uzyskania nowej pożyczki zagranicznej na elektryfikację, zostaną zelektryfikowane pozostałe linie podmiejskie.

Kolekcja znaczków pocztowych.

Kiedy amerykańskie ministerstwo poczty projektuje wydanie nowego znaczka pocztowego, zwraca się przede wszystkim po radę i aprobatę projektów do „narodowego zbieracza znaczków nr 1", którym jest prezydent Roosevelt. Prezydent Stanów Zjednoczonych jest nie tylko gorliwym kolekcjonerem, ale także i „filozofem filatelistycznym". Twierdzi on, że skromny znaczek pocztowy może być doskonałym agentem przyjaźni międzynarodowej, może budzić zainteresowanie ogółu geografią, historią i zdobyczami naukowymi, i może być doskonałym czynnikiem krzewienia kultury i wiedzy w najszerszych warstwach.

Zbiory prezydenta Roosevelta zawarte są w 40 albumach i obejmują 25.000 znaczków, co nie stanowi rekordu pod względem rozmiarów i wartości, jak np. kolekcja Jerzego V, która mieściła się w 300 albumach i posiadała wiele niezmiernie cennych okazów. Prezydent Roosevelt ma natomiast wiele znaczków o wartości „uczuciowej", dzięki okolicznościom, w jakich zostały zdobyte. M. in. znajduje się w jego zbiorach polska marka pocztowa, ofiarowana mu z własnoręcznym podpisem przez Paderewskiego, znaczek antarktyczny przesłany prezydentowi przez admirała Birda, znaczek z koperty, przesłanej pocztą lotniczą w czasie inauguracyjnego lotu przez Pacyfik samolotu komunikacyjnego „China Clipper", a także wiele znaczków pamiątkowych przesłanych mu w darze przez monarchów całego świata.

Po trudach życia politycznego godziny, które prezydent Stanów Zjednoczonych spędza na przeglądaniu swych znaczków, stanowią dla niego doskonały odpoczynek i odprężenie nerwowe.

Rozrost armii niemieckiej.

Przez utworzenie XIII i XIV korpusu armii została już przekroczona granica ilościowa armii niemieckiej, określona dwa i pół roku temu, a mianowicie 12 korpusów, 36 dywizyj. Obecnie Niemcy posiadają już 39 dywizyj piechoty, trzy zmotoryzowane dywizje na wykończeniu, oraz około 6 dywizyj w trakcie tworzenia. Eksperci spraw wojskowych twierdzą, że Niemcy mają zamiar wyzyskać i włączyć w kadry armii i rezerw nawet tych wszystkich ludzi, którzy uniknęli poboru w okresie od Traktatu Wersalskiego do objęcia władzy przez Hitlera. Jest ich w Niemczech około 6500000 ludzi. Ci sami eksperci twierdzą, że niemiecka armia dojdzie po pewnym czasie do posiadania 108 dywizyj: 36 dywizyj normalnych, 36 dyw. w pierwszej linii rezerw i 36 dywizyj składających się z t. zw. Ergänzung i Landwehry.

Dzikie konie przed 20000 lat.

Odnalezienie w Felestad (w południowej Szwecji) resztek kości zwierzęcych upewniły uczonych niezbicie, iż jeszcze 20.000 lat temu żyły w Szwecji dzikie konie. Eksperci szwedzcy ustalili bowiem, że jedna z odnalezionych kości jest częścią szkieletu dzikiego konia, pozostałe natomiast należą do dzikich wołów. Dziki koń szwedzki był średniej wielkości i podpada pod grupę noszącą nazwę Equus Ferus. Kilkakrotnie już odnajdywano w Szwecji szczątki kości, nasuwających hipotezę o egzystencji w odległych czasach dzikich koni. Odszukane ostatnio kości posiadają te same rozmiary, co kości koni z okresu dyluwialnego, które znaleziono w Niemczech, w miejscowości Westerregeln.

Wielki jarmark na bydło i konie

odbędzie się w Nowem w czwartek, dnia 25 listopada 1937 r.

Nowe, dnia 18 listopada 1937 r.
(—) Kuchczyński, burmistrz.

Obwieszczenie.

Podaje się do publicznej wiadomości, że znaleziono sakiewkę z zawartością gotówki. Właściciel znalezionej rzeczy może zgłosić się po odbiór w biurze Zarządu Miejskiego w Nowem w godzinach urzędowych od 8—12 najdalej do 4 tygodni, w przeciwnym razie utraci prawo własności.

Nowe, dnia 18 listopada 1937 r.
(—) Kuchczyński, burmistrz.

Ogłoszenie.

Zarząd Miejski podaje do publicznej wiadomości, że w sobotę, dnia 27 listopada 1937 r. o godz. 9-tej w Grudziądzu na placu targowym obok rzeźni miejskiej Dowództwo 64 pp. zamierza zakupić 10 koni pociągowych w cenie około 400 zł za konia.

Nowe, dnia 18 listopada 1937 r.
(—) Kuchczyński, burmistrz.

WSZĘDZIE ZA CIASNE ULICE.

Przed kilkoma miesiącami angielskie ministerstwo komunikacji poleciło komisji ekspertów zbadanie środków i sposobów dla usprawnienia ruchu kołowego na ulicach Londynu i usunięcia niebezpiecznego natłoku pojazdów, powodującego zatory. Przewodniczący tej komisji złożył sprawozdanie, w którym proponuje odciążenie ruchu na ulicach londyńskich w ten sposób, iż zbudowaneby zostały dwie linie podziemne wyłącznie dla aut, biegnące ze wschodu na zachód i z północy na południe. Obie linie tunelowe musiałyby być zbudowane na głębokości większej niż dotychczasowa dla elektrycznego metro. Fachowcy sądzą, że po urzeczywistnieniu tego projektu nowe linie wystarczą na lat 30 przy postępującym dalej rozwoju ruchu pojazdów mechanicznych w Londynie.

Odjazd autobusów

z Nowego w dni powszednie

w kierunku:	o godzinie		
Warlubie-Grudziądz	7^{30}	13^{30}	17^{05}
Mątawy-Grudziądz	7^{45}	14^{00}	
Warlubie-Grupa-Swiecie	7^{50}		
Skórcz-Starogard	8^{00}	17^{10}	
Gniew-Pelplin-Starogard	11^{30}		
Gniew-Tczew-Skarszewy	11^{30}		
Gniew	11^{30}	13^{50}	17^{10}

Odjazd autobusów w niedzielę i święta

w kierunku:			
Warlubie-Grudziądz	7^{30}	13^{30}	17^{05}
Mątawy-Grudziądz	7^{45}	14^{00}	
Gniew-Pelplin-Starogard	7^{30}	11^{30}	
Gniew-Tczew	7^{30}		
Gniew	7^{30}	11^{30}	17^{10}

W święta: Bożego Narodzenia, Wielkiej Nocy i Zielonych Świąt kursują autobusy jak w dni powszednie.
Rozkład ważny od dnia 2. XI. 1937 r. aż do odwołania.